

RETROSPECTIVĂ 2020: COVID-19, pandemie și lockdown, evenimentele centrale ale unui an care a schimbat omenirea

La 1 ianuarie, când omenirea sarbatorea intrarea într-un nou an, cine si-ar fi imaginat ce urma sa aduca anul 2020? În 12 luni, noul coronavirus a paralizat economiile nationale, a devastat comunitati întregi și a blocat în conditii stricte de izolare la domiciliu aproape 4 miliarde de oameni. 2020, care se va încheia în curând, a schimbat omenirea așa cum nu a facut-o nici un alt an timp de cel puțin o generatie, marcând probabil întreaga perioada de dupa Al Doilea Razboi Mondial, informeaza marti AFP.

Peste 1,6 milioane de persoane au murit din cauza noului coronavirus. Cel puțin 72 de milioane de persoane au contractat SARS-CoV-2, virusul care declanseaza maladia COVID-19, însă acest bilant este cel mai probabil subestimat. Unii dintre copii si-au pierdut parintii, numerosi bunici au fost secerati de boala, parteneri de cuplu au intrat în doliu dupa moartea solitara a persoanei iubite, atunci când vizitele la spital erau considerate mult prea periculoase din cauza riscului de infectare.

"Aceasta experienta a pandemiei este unica în viata fiecarui contemporan de pe Terra. Într-un fel sau altul, fiecare dintre noi a fost afectat de ea", a declarat Sten Vermund, medic epidemiolog specializat în boli infectioase și decanul Facultatii de Sanatate Publica din cadrul Universitatii Yale.

COVID-19 nu este însă nici pe departe pandemia cea mai mortala din istoria omenirii. Ciurma bubonica din secolul al XIV-lea a eliminat un sfert din populatia mondiala. Cel puțin 50 de milioane de persoane au murit de gripa spaniola în perioada 1918-1919, iar alte 33 de milioane de oameni au murit de SIDA în ultimii 40 de ani.

Dar pentru a contracta noul coronavirus, este suficient ca un om sa respire în locul nepotrivit și la momentul nepotrivit.

"Am ajuns la portile infernului și m-am întors. I-am vazut pe cei care n-au putut sa se vindece și care au murit, iar acest lucru m-a marcat profund", a declarat Wan Chunhui, un chinez supravietuitor în vârsta de 44 de ani, care a fost spitalizat timp de 17 zile.

Amploarea dezastrului cu greu putea fi imaginata atunci când, pe 31 decembrie 2019, autoritatile chineze anuntau 27 de cazuri de pneumonie virala cu origini necunoscute la Wuhan, în centrul Chinei.

Primul deces la Wuhan

În ziua următoare, autoritățile locale au închis piața de animale vii din Wuhan, considerând ca aceasta avea o anumită legătură cu apariția noului virus.

Pe 7 ianuarie, oficialii chinezi anunțau ca noul virus a fost izolat și a fost denumit 2019-nCov.

Pe 11 ianuarie, China a confirmat primul deces provocat de noul coronavirus în Wuhan. În câteva zile, cazuri de infectare au apărut în Asia, în Franța și Statele Unite.

La sfârșitul lunii ianuarie, țările lumii au început să își repatrieze cetățenii aflați în China. Frontierele au început să se închidă și peste 50 de milioane de locuitori din provincia Hubei, în care se afla orașul Wuhan, au fost plasați în carantină.

Imaginile difuzate de AFP care prezentau un mort pe un trotuar din Wuhan, purtând încă o mască sanitară și având în mână o pungă din plastic, stau marturie pentru teroarea care a cuprins orașul, deși niciun oficial local nu a confirmat vreodată cauza exactă a decesului acelei persoane.

Atunci când pachetbotul Diamond Princess a acostat în Japonia la începutul lunii februarie, peste 700 de pasageri aflați la bord au contractat noul virus și 13 dintre ei au murit.

Oroarea a devenit una de talie mondială, iar cursa pentru obținerea unui vaccin a început. O mică companie germană, BioNTech, și-a suspendat cercetările asupra cancerului pentru a se concentra pe un nou proiect. Numele său: "Viteza luminii".

Pe 11 februarie, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a denumit noua boală: COVID-19. Patru zile mai târziu, Franța a anunțat primul deces de COVID-19 raportat în afara Asiei. Europa asista cu oroare la felul în care nordul Italiei devenea epicentrul maladiei pe acest continent.

În martie, Orlando Gualdi, primarul orașului Vertova din provincia Lombardia, unde 36 de decese au fost înregistrate în 25 de zile, își exprima disperarea în fața jurnaliștilor de la AFP: "E absurd să vezi că în 2020 poate să existe o astfel de pandemie, care e mai rea decât războiul".

Italia, apoi Spania, Franța și Marea Britanie au decretat carantina națională. OMS declară în mod oficial existența unei pandemii de COVID-19. Granitele Statelor Unite, deja închise pentru turiștii din China, s-au închis și pentru majoritatea țărilor din Europa. Pentru prima dată pe timp de pace, Jocurile Olimpice de vară au fost amânate.

Lockdown

La jumătatea lunii aprilie, 3,9 miliarde de persoane, reprezentând jumătate din populația lumii, experimenta o formă sau alta de lockdown. De la Paris la New York, de la New Delhi la Lagos și de la Londra la Buenos Aires, tăcerea ireală de pe străzile complet goale nu era tulburată decât de sirenele ambulanțelor care le reaminteau oamenilor că moartea bântuia în orașele lor.

De mai multe decenii, oamenii de știință avertizează în privința riscului de apariție a unei pandemii, însă nu au fost auziți. De acum, chiar și țările cele mai bogate sunt complet pierdute în fața unui dușman invizibil.

Într-o economie mondializată, lanțurile de aprovizionare, brusc întrerupte, au provocat aglomerări uriașe ale consumatorilor, care, cuprinși de panică, au luat cu asalt raioanele din supermarketuri.

Insuficiența cronică a investițiilor în structurile de sănătate publică a fost expusă cu brutalitate cu ajutorul imaginilor transmise din spitale, care luptau pentru a menține pe linia de plutire secțiile lor de terapie intensivă.

Personalul slab platit si supraaglomerat se implica în lupta cu acest virus fara sa aiba mijloace de protectie.

"Mi-am obtinut diploma în 1994, spitalele publice erau deja complet neglijate", declara în luna mai Nilima Vaidya-Bhamare, medic în Mumbai, a carui tara, India, ocupa locul al treilea în clasamentul celor mai grav afectate tari din lume. "De ce a fost nevoie de o pandemie pentru a-i trezi pe oameni la realitate?", a adaugat medicul indian.

La New York, orasul cu cea mai mare concentratie de miliardari din lume, mai multi medici si asistente au fost fotografiati în timp ce purtau saci menajeri pentru a se proteja de noul virus. Un spital de campanie a fost amenajat în celebrul Central Park. Gropi comune au fost sapate pe Hart Island, o insula aflata în proximitatea cartierului Bronx.

"Ni se parea ca traiam într-un film horror", a declarat Virgilio Neto, primarul din Manaus, un oras din Brazilia. "Nu se mai poate vorbi despre stare de urgenta, este o stare de calamitate absoluta". Cadavrele se înmulteau în camioanele frigorifice, așteptând ca buldozerele sa sape uriase gropi comune.

Companiile s-au închis. La fel si scolile, liceele si universitatile. Competitiile sportive au fost anulate. Traficul aerian civil a fost practic suspendat, traversând cea mai grava criza din istoria sa. Magazinele, barurile, cluburile, restaurantele si-au închis portile. În Spania, carantina a fost atât de severa, încât nici macar copiii nu aveau voie sa iasa din casa pentru a merge la spatiile de joaca. Oamenii au ajuns în situatia de a fi izolati, închisi timp de multe saptamâni si traind, în multe situatii, în apartamente minuscule.

Cei care au putut, au lucrat de la domiciliu. Videoconferintele au înlocuit sedintele de lucru, calatoriile si sarbatorile. Cei ale caror functii necesitau prezenta fizica la locul de munca si-au riscat vietile sau au renuntat pur si simplu la joburile lor. În luna mai, pandemia a cauzat disparitia a 20 de milioane de locuri de munca în Statele Unite.

Violenta si recesiune

Banca Mondiala prevede ca în 2021, 150 de milioane de persoane ar putea sa ajunga într-o stare de saracie avansata din cauza recesiunii. Inegalitatile sociale care au aparut de-a lungul anilor sunt deja mai adânci ca niciodata.

Saruturile, îmbratisarile si chiar strângerile de mâini nu mai sunt decât amintiri. Discutiile se poarta din spatele mastilor sanitare si al panourilor de plexiglas.

Violenta domestica a explodat, la fel si tulburarile psihologice. În timp ce orasenii bogati se refugiau în resedintele lor secundare sau în zonele rurale, iar guvernele aveau mari dificultati în fata amplitudinii acestei crize, furia a izbucnit în rândul celor care au ramas închisi în orase.

Statele Unite, una dintre principalele economii ale lumii, dar care nu dispune de o asigurare medicala universala, a devenit foarte repede tara cel mai grav afectata - peste 300.000 de decese au fost raportate pâna în decembrie -, dar presedintele Donald Trump a minimalizat constant aceasta amenintare, promovând tratamente ipotetice, precum cel cu hidroxiclorochina, sau chiar ideea tratamentului cu înalbitor.

În luna mai, guvernul american a lansat Operatiunea Warp Speed, alocând 11 miliarde de dolari pentru dezvoltarea unui vaccin anti-COVID-19 pâna la sfârșitul anului. Donald Trump considera acest proiect drept cel mai amplu efort public american de dupa dezvoltarea bombei atomice în timpul celui de-Al Doilea Razboi Mondial.

Însa nici bogatii, nici politicienii influenti nu pot sa își cumpere imunitatea, iar în octombrie Trump a fost infectat

cu noul coronavirus. Înaintea lui, la fel s-a întâmplat și cu președintele brazilian Jair Bolsonaro, infectat în luna iulie. Prim-ministrul Boris Johnson a petrecut trei zile la terapie intensivă în aprilie.

Actorul Tom Hanks și soția lui s-au îmbolnavit de COVID-19. Cristiano Ronaldo, unul dintre cei mai renumiți fotbaliști din lume, jucatorul de tenis Novak Djokovic, dar și alte celebrități, precum cântăreata Madonna, printul Charles al Marii Britanii și printul Albert al II-lea de Monaco, au fost la rândul lor testați pozitiv cu SARS-CoV-2.

Când anul 2020 a început să se apropie de sfârșit, primele vaccinuri au ajuns pe piață - prea târziu însă pentru a-l salva pe Trump de o înfrângere electorală în fața lui Joe Biden, în noiembrie.

Gigantul farmaceutic american Pfizer, în parteneriat cu BioNTech, a anunțat obținerea unui vaccin "cu o eficiență de 90%". Piața medicamentelor pur și simplu explodează, iar guvernele lumii se precipită pentru a-și asigura stocuri. O săptămână mai târziu, compania americană Moderna a anunțat la rândul ei un vaccin care are "o eficiență de 95%".

Razboiul vaccinurilor

Guvernele se pregătesc să administreze milioane de doze, începând cu persoanele în vârstă, angajații din sectorul medical și categoriile cele mai vulnerabile, înainte de a extinde la restul populației campania de vaccinare, considerată singurul bilet ce ar asigura revenirea omenirii la normalitate.

În decembrie, Marea Britanie a devenit prima țară occidentală care a autorizat vaccinul Pfizer-BioNTech, în contextul în care China și Rusia începuseră deja campanii de vaccinare folosind vaccinuri proprii.

Statele Unite i-au urmat la scurt timp exemplul și au demarat vaccinarile la nivel național. Europa urmează să se pronunțe asupra aprobării acestui vaccin abia la sfârșitul lunii decembrie.

În condițiile în care țările bogate se grăbesc să își facă stocuri, 2021 ar putea să înceapă cu o veritabilă competiție internațională care să vizeze vaccinurile: China și Rusia se vor lupta pentru a le promova pe ale lor, care sunt mai ieftine, în principal în Africa și America Latină.

Este dificil de estimat în acest stadiu urmele durabile pe care pandemia le va lăsa asupra societății umane. Potrivit unor experți, ar putea fi nevoie să treacă mai mulți ani înainte ca omenirea să dobândească imunitate de grup. Alții pariază pe revenirea la normal încă de la jumătatea anului 2021.

Potrivit unor experți, pandemia ar putea favoriza o abordare mai flexibilă față de telemunca sau chiar o relocalizare parțială a lanțurilor de producție.

Alții avansează teoria conform căreia temerile legate de adunările masive de oameni vor avea consecințe profunde asupra transporturilor, turismului, evenimentelor sportive, culturale și artistice.

Impactul asupra drepturilor și libertăților civile este o altă sursă de îngrijorare. Potrivit analiștilor de la Freedom House, democrația și drepturile omului s-au deteriorat deja în 80 de țări, în urma măsurilor adoptate împotriva noului coronavirus.

Profesorul Sten Vermund de la Universitatea Yale spune că se așteaptă la "schimbări profunde în societățile noastre".

Dacă telemunca va deveni normă în vigoare pentru sectorul terțiar, ce se va întâmpla cu piața imobiliară din centrele orașelor? Marile centre urbane se vor depopula oare, își vor pierde din locuitori, pentru că oamenii vor

cauta spatii mai mari si vor dori sa evite transportul public aglomerat?

Economia mondiala se pregateste pentru noi framântari: Fondul Monetar International (FMI) se teme de o recesiune mai grava decât cea de dupa criza financiara din 2008. Însa pentru multi experti, pandemia este mai ales portavocea care anunta o catastrofa înca si mai îndelungata si mai devastatoare.

"COVID-19 este ca un val mare care ne-a lovit, dar în spatele sau se profileaza un tsunami al schimbarilor climatice si al încălzirii planetei", a avertizat astrobiologul Lewis Dartnell, autorul cartii "Cunoasterea: Cum poate fi recladita civilizatia dupa un cataclism", considerata o enciclopedie a dezastrelor si a rezistentei umane.